

leder z'n vakopleiding

**Meldcode huiselijk geweld
en kindermishandeling**

1 Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. Definitie.....	4
2. Wat is de meldcode?	5
3. Wettelijke kaders	6
4. ROC A12 schoolmodel meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.....	7
Bijlage a: Basismodel meldcode	8
Bijlage b: Nuttige informatie.....	9
Bijlage c: Overzicht links.....	10
Bijlage d: Meldcode ROC A12.....	13
Bijlage e: Afkortingen.....	14
Bijlage f: Stroomschema.....	15

2 VOORWOORD

In dit plan staat beschreven hoe om te gaan met de wettelijke verplichting van het werken binnen school met de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling binnen ROCA12.

De meldcode is verplicht vanaf 1 juli 2013. Er ligt op landelijk niveau een basismodel waarin een vijftal stappen beschreven staan hoe om te gaan met (vermoedelijke) signalen die duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling.

Dit plan is geschreven om aan deze wettelijke verplichting te voldoen en geeft aan welke informatie nodig is om een specifieke meldcode ROC A12 te hebben en te hanteren.

Wat de meldcode is, welke stappen gezet worden en hoe om te gaan met de invoering van de meldcode en wie welke rollen en taken heeft en verantwoordelijkheden.

Het is een plan dat telkens weer aangepast kan worden en vastgesteld om zo mee te gaan met de dan geldende omschrijvingen, meldcode en stappenplan.

3 DEFINITIE

De meldcode is een wettelijk verplichte in te voeren werkwijze hoe te handelen binnen de school bij(vermoedens) van huiselijk geweld of kindermishandeling. De meldcode helpt professionals om op een zorgvuldige wijze te handelen bij (mogelijke signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling. De meldcode is op maat gemaakt voor de school en is ingepast binnen de zorgstructuur van de school.

Het doel is een handreiking te hebben en te hanteren om zo vroegtijdig (vermoedens) van huiselijk geweld en kindermishandeling te signaleren. De stappen beschreven in het model geeft houvast aan de professional binnen de school.

Begripsomschrijving huiselijk geweld.

De omschrijving van huiselijk geweld is: "geweld dat wordt gepleegd door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer, dat wil zeggen (ex-)partners, gezinsleden, familieleden of mantelzorgers.

Het kan daarbij gaan om lichamelijk geweld (slaan, schoppen, door elkaar schudden, e.d.), psychisch geweld (uitschelden, treiteren, kleineren, bedreigingen, stalken), seksueel geweld, verwaarlozing, schending van rechten, opsluiting en belaging".

Begripsomschrijving kindermishandeling.

In de wet wordt verwezen naar de Wet op de jeugdzorg. De omschrijving luidt als volgt: "elke vorm van voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van welke minderjarige in relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel".

Voor het signaleren van kindermishandeling is het niet altijd noodzakelijk het kind zelf gezien te hebben. Het kan zijn dat er zorgwekkende signalen zijn bij ouders of verzorgers. Ook bij vermoedens is de professional verplicht te handelen volgens de meldcode.

(Opm. De begripsomschrijving bij huiselijk geweld is eigenlijk breder en daarbij wordt ook gesproken over seksueel geweld, genitale verminking, eengerelateerd geweld, ouderenmishandeling. Deze vormen van geweld vallen ook onder het begrip huiselijk geweld en kindermishandeling maar vragen wel om specifieke deskundigheid).

1. WAT IS DE MELDCODE?

De meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling is een stappenplan van 5 stappen waarin beschreven is hoe zorgvuldig te handelen bij (mogelijke) signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling. De meldcode geeft professionals binnen organisaties en dus ook binnen een school de mogelijkheid om op een zorgvuldige wijze te handelen bij (mogelijke) signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling.

Meestal zullen mishandelende kinderen/jongeren of diegene die mishandelt niet uit zich zelf vertellen over de situatie. Belangrijke personen in de omgeving kunnen vroegtijdig signalen opvangen in zorgwekkende situaties om daarna in actie te ondernemen. Medewerkers in de school, beroepskrachten dragen een bijzondere verantwoordelijkheid voor de veiligheid van het kind. De meldcode geeft richtlijnen hoe te handelen bij (vermoeden) van kindermishandeling. Het doel is om de (vermoedelijke) situatie die ontstaan is te laten stoppen. Dit kan alleen wanneer vroegtijdig gesignaleerd wordt, de (vermoedens) van kindermishandeling niet alleen bij de medewerker/beroepskracht blijft maar bespreekbaar wordt gemaakt via een afgesproken procedure, waardoor de hulp p gang kan komen.

Gelukkig beschikken scholen al vaak over een procedure, maar nu wordt het verplicht de meldcode te hebben en op te stellen en er mee te werken. De meldcode of procedure die gebruikt wordt zal getoetst moeten worden aan de huidige wettelijke gestelde eisen. De meldcode werkt alleen als alle professionals binnen de school deze kennen, weten te handelen en ook handelen.

2. WETTELIJKE KADERS

De wet verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling is sinds 1 juli 2013 van kracht.

Beroepskrachten in de sectoren gezondheidszorg, onderwijs, kinderopvang, maatschappelijke opvang, jeugdzorg en justitie zijn verplicht een meldcode te gebruiken bij vermoedens van geweld in huiselijke kring. De meldcode helpt professionals goed te reageren op signalen van geweld. De meldcode bestaat uit 5 stappen en een aantal aanvullende eisen. Stap 2 en stap 4 zijn recent uitgebreid. Ook is de kindcheck aan de meldcode toegevoegd.

(Staatsblad: Wet van 14 maart 2013 – Verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling)

Stappen:

Stap 1	In kaart brengen van signalen
Stap 2	Overleggen met een collega. En eventueel raadplegen van <i>het Advies en Meldpunt Kindermishandeling (AMK)</i> , het <i>Steunpunt Huiselijk Geweld (SHG)</i> of een deskundige op het gebied van letselaanduiding
Stap 3	Gesprek met student/ouder/medewerker
Stap 4	Wegen van het huiselijk geweld of kindermishandeling. En bij twijfel altijd het SHG of AMK raadplegen
Stap 5	Beslissen zelf hulp organiseren of melden Aanvullende eisen.

Naast de meldcode moeten organisaties en zelfstandige beroepsoefenaars:

- Benoemen wie de stappen doorlopen. En vastleggen wie eindverantwoordelijk is voor de beslissing over wel of niet melden.
- Aandacht besteden aan vormen van geweld die extra kennis en vaardigheden van medewerkers vragen. Bijvoorbeeld vrouwelijke genitale verminking en eengerelateerd geweld.
- Instructies opstellen voor het uitvoeren van een kindcheck. Bij een kindcheck controleren professionals of er kinderen in een gezin zijn en of ze zeker veilig zijn. Bijvoorbeeld als een ouder een psychische stoornis heeft of verslaafd is.
- Vastleggen hoe medewerkers moeten omgaan met (vermoedelijk) vertrouwelijke gegevens.
- Medewerkers wijzen op de mogelijkheid ook een melding te doen in de *Verwijsindex risicjongeren*. Dit geldt alleen voor *organisaties die bevoegd zijn* een melding te doen.

3. ROC A12 SCHOOLMODEL MELDCODE HUISELIJK GEWELD EN KINDERMISHANDELING

Elke school hanteert een meldcode die gebaseerd is op een basismodel. In het model zitten de stappen die de school aan hun medewerkers vragen bij het signaleren van kindermishandeling of huiselijk geweld. Hierbij wordt er vanuit gegaan dat de medewerker van de school (vaak de studieloopbaanbegeleider) een regelmatig contact heeft met de student/ouders/verzorgers. Verder zal bij vermoeden van ernstig misdrijf (al of niet in contact met AMK/SHG) af te stemmen met de interventies van de politie.

Bij sommige instanties wordt melding gedaan in de verwijzindex risico's jeugdigen. Met dit laatste kan de school binnen Passend onderwijs in aanraking komen omdat meer samengewerkt zal gaan worden met de ketenpartners, jeugdzorg, gemeente. Bij specifieke vormen van huiselijk geweld of kindermishandeling worden de stappen soms anders ingekleurd, te denken valt hierbij aan seksueel geweld, eer gerelateerd geweld, vrouwenbesnijdenis.

Stap 1: Signaleren en noteren

De docent/studieloopbaanbegeleider/medewerker die de signalen opvangt wordt gevraagd de signalen in kaart te brengen. De uitkomsten worden vastgelegd, evenals de gesprekken die worden en de stappen die worden gezet of neemt. (Beschrijf in concreet waarneembaar gedrag of signaal)

Stap 2: Collegiale consultatie

De tweede stap is het overleg over de signalen. Om de signalen goed te duiden is overleg nodig met een deskundige collega. In de school zijn dit leden van het Studentenundersteuning / Succes A12 / Zorgteam / ZAT. In stap 2 neemt de docent/studieloopbaanbegeleider altijd contact op met Studentenundersteuning / Succes A12 / Zorgteam en meldt hierbij dat het gaat over vermoeden van kindermishandeling of neemt contact op met afdelingsleider of met Studentenundersteuning / Succes A12 / Zorgteam. Zo kan op basis van anonieme gegevens ook het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of het Steunpunt Huiselijk geweld worden geraadpleegd.

Stap 3: Gesprek met de student en ouders

Na overleg in het ZAT en eventueel advies gesprek met het AMK/SHG volgt een gesprek met student/ouders/verzorgers om de signalen te bespreken. Het gesprek wordt uitgevoerd met een lid vanuit het ZAT daarvoor aangewezen. Samen met studieloopbaanbegeleider/docent/medewerker.

Stap 4: Wegen van aard en ernst

Na de eerste drie stappen worden de aard en de ernst gewogen en wordt na overleg in het ZAT de aanpak afgesproken.

Stap 5: Beslissen

Het ZAT beslist na weging signalen of een melding bij AMK of SGH dan wel hulp vanuit het ZAT of hulpverlening wordt getart. Dit wordt altijd teruggekoppeld naar de ouders/verzorgers.

BIJLAGE A: BASISMODEL MELDCODE

Stappen:

- Stap 1 In kaart brengen van signalen
- Stap 2 Overleggen met een collega. En eventueel raadplegen van *het Advies en Meldpunt Kindermishandeling (AMK)*, het *Steunpunt Huiselijk Geweld (SHG)* of een deskundige op het gebied van letselaanduiding
- Stap 3 Gesprek met student/medewerker
- Stap 4 Wegen van het huiselijk geweld of kindermishandeling. En bij twijfel altijd het SHG of AMK raadplegen
- Stap 5 Beslissen zelf hulp organiseren of melden

BIJLAGE B: NUTTIGE INFORMATIE

Het basismodel voor de meldcode en andere relevante informatie over bijvoorbeeld trainingen en elearning is te vinden op de website www.meldcode.nl.

De website bevat niet alleen informatie, maar ook een toolkit met instrumenten die kunnen helpen bij het implementeren en gebruiken van de meldcode binnen de school.

- Basismodel meldcode en voorbeelden
- Checklist managers
- Standaardpresentatie en voorlichtingsmateriaal
- Video-interviews
- Meldcode app (te downloaden app voor iPhone, iPad of Android)
- Trainingen
- Online cursussen

Relevante en bondige informatie is te vinden als achtergrondinformatie is te vinden op www.protocolkindermishandeling.nl onder protocol.

BIJLAGE C: OVERZICHT LINKS

Overzicht van Links

- Huiselijk geweld
- Tijdelijk huisverbod
- Kindermishandeling
- Voor kinderen en jongeren
- Raak-aanpak
- Centra voor jeugd en gezin
- Overig kinderen en jongeren
- Hulpverlening algemeen
- Regionale sociale kaart
- Eergerelateerd geweld
- Loverboys
- Vrouwelijke genitale verminking
- Seksueel geweld
- Geweld tegen homoseksuelen

Huiselijk geweld

- www.huiselijkgeweld.nl: website voor professionals met beleid, onderzoek, methodieken, nieuws en sociale kaart
- www.movisie.nl/huiselijkgeweld: publicaties en folders
- www.minvws.nl: website Ministerie van VWS.
- www.justitie.nl: website Ministerie van Justitie.
- www.shginfo.nl: website Steunpunt Huiselijk Geweld
- www.mishandeling.nl
- www.acbkenniscentrum.nl
- www.meldcode.nl

Tijdelijk huisverbod

- www.tijdelijkhuisverbod.nl

Kindermishandeling

- www.protocolkindermishandeling.nl
- www.amk.nl: website Advies- en Meldpunt Kindermishandeling
- www.samenwerkenvoordejeugd.nl: website over de projecten in het lokale jeugdbeleid
- www.nji.nl/kindermishandeling: website van het Nederlands Jeugdinstituut
- www.no-kidding.nu: website van het netwerk tegen kindermishandeling
- www.defenceforchildren.nl: website van het wereldwijde netwerk voor de rechten van het kind
- www.knokkers.nl: vereniging voor volwassenen met een achtergrond van kindermishandeling
- www.kinderrechten.nl
- www.jeugdeng gezin.nl: programmaministerie Jeugd en Gezin
- www.kinderpostzegels.nl
- www.watkanikdoen.nl
- www.kindermishandeling.startpagina.nl
- www.kopopouders.nl

Voor kinderen en jongeren

- www.stukyoutoo.com
- www.kindertelefoon.nl
- www.kindermishandeling.nl
- www.kinderrechtswinkel.nl
- www.onderzoekjegrens.nl
- www.sense.nl

RAAK-aanpak

- www.samenwerkenvoordejeugd.nl
- www.raak.org: website over de RAAK-aanpak
- www.samenopvoeden.nl: website over de RAAK-aanpak
- www.stopkindermishandeling.nl: over de RAAK-aanpak
- www.nji.nl/kindermishandeling: website van het Nederlands Jeugdinstituut
- www.aanpakkindermishandeling.nl: website over de regionale aanpak kindermishandeling

Centra voor Jeugd en Gezin

- www.cjg.nl: voor alle centra voor jeugd en gezin in Nederland

OVERIG voor kinderen en jongeren

- www.positiefopvoeden.nl
- www.verwijsindex.nl
- www.knmg.nl
- www.artsennet.nl
- www.politie.nl
- www.rvdk.nl

Hulpverlening algemeen

- www.amk-nederland.nl
- www.amw-vangnet.nl
- www.maatschappelijkwerk.com
- www.eigen-kracht.nl
- www.bureaujeugdzorg.info
- www.drankjewel.nl
- www.drankjewelpro.nl
- www.fiom.nl
- www.korrelatie.nl
- www.labyrint-in-perspectief.nl
- www.slachtofferhulp.nl
- www.wss.nl
- www.zorgwijzer.nl
- www.hulpgids.nl
- www.jeugdhulpverlening.nl

Regionale sociale kaart

- www.socialekaart.nl
- www.ggd.nl
- www.zwikzw.nl
- www.verwijsindex.nl
- www.meldcriteria.nl
- www.jeugdhulpwijzer.nl
- www.amk.nl

Overig

- www.meldcriteria.nl
- www.positiefopvoeden.nl
- www.verwijsindex.nl
- www.knmg.nl
- www.artsennet.nl
- www.politie.nl
- www.rvdk.nl

Eergerelateerd geweld

- www.rijksoverheid/eergerelateerd-geweld.nl
- www.eervol.com
- www.lecegg.nl
- www.eerwraak.info: website voor professionals met beleid, onderzoek, methodieken, nieuws en sociale kaart
- www.watiseer.nl: website voor jongeren uit eerculturen
- www.opvang.nl: website van Federatie Opvang

Loverboys

- www.bewareofloverboys.nl
- www.lover-boy.nl

Vrouwelijke genitale verminking

- www.commissie-fgm.nl: info over de commissie bestrijding VGV (RVZ-cie)
- www.meisjesbesnijdenis.nl
- www.focalpointmeisjesbesnijdenis.nl
- www.tvcn.nl: informatie over tolk- en vertaalcentrum Nederland
- www.pharos.nl

Seksueel geweld

- www.nvsh.nl: website over seksualiteit
- www.ecpat.nl: website van het wereldwijde netwerk tegen de seksuele uitbuiting van kinderen
- www.seksueelmisdrijf.nl: uitgebreide website met onder andere richtlijnen en wetgeving
- www.rutgersniso.nl
- www.seksueelgeweld.nl

Geweld tegen homoseksuelen

- www.homo-emancipatie.nl: website voor professionals over homo-emancipatie

BIJLAGE D: MELDCODE ROC A12

Het bevoegd gezag van ROC A12 overwegende:

- Dat ROC A12 verantwoordelijk is voor een goede kwaliteit van de dienstverlening
- aan zijn studenten/ouders/medewerkers en dat deze verantwoordelijkheid zeker ook aan de orde is in geval van dienstverlening aan studenten/ouders/medewerkers die (vermoedelijk) te maken hebben met huiselijk geweld of kindermishandeling;
- Dat van alle medewerkers die werkzaam zijn bij ROC A12 op basis van deze
- verantwoordelijkheid wordt verwacht dat zij in alle contacten met studenten/ouders/medewerkers attent zijn op signalen die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling en dat zij effectief reageren op deze signalen;
- Dat ROC A12 een meldcode wenst vast te stellen zodat alle medewerkers die
- binnen de school werkzaam zijn weten welke stappen van hen worden verwacht bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling;
- Dat ROC A12 in deze code ook vastlegt op welke wijze zij medewerkers bij deze
- stappen ondersteunt;
- Dat onder huiselijk geweld wordt verstaan: (dreigen met) geweld, op enigerlei locatie, door iemand uit huiselijke kring, waarbij onder geweld wordt verstaan: de fysiek, seksuele of psychische aantasting van de persoonlijke integriteit van het slachtoffer, daaronder ook begrepen oudermishandeling en eer gerelateerd geweld. Tot de huiselijke kring van het slachtoffer behoren (ex) partners, gezinsleden, familieleden en huisgenoten;
- Dat onder kindermishandeling wordt verstaan: iedere vorm van een voor minderjarige bedreigende situatie of gewelddadige interactie van fysieke, psychische, of seksuele aard, die ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend, of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel, daaronder ook begrepen eer gerelateerd geweld en vrouwelijke genitale verminking;
- Dat onder werknemer in deze code wordt verstaan: de medewerker die voor ROCA12 werkzaam is en die in dit verband aan studenten/ouders/medewerkers of een andere wijze van ondersteuning biedt;
- Dat onder student/ouder in de code wordt verstaan: iedere persoon aan wie de
- medewerker zijn professionele diensten verleend.

4 BIJLAGE E: AFKORTINGEN

AMK – Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK tot 18 jaar)

OSC – Onderwijs Service Centrum

SHG – Steunpunt Huiselijk Geweld

ZAT – ZorgAdviesTeam

BIJLAGE F: STROOMSCHEMA

